

як наукової установи є науково-інформаційне забезпечення сфери освіти та науки України.

Схарактеризовано формування системи вторинних документів, які постійно поповнюються і оприлюднюються на порталі ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського та в Електронній бібліотеці Національної академії педагогічних наук України. Наведено відомості щодо розуміння співвідношення первинних і вторинних документів, приклади провідних ознак та види вторинних документів. На порталі бібліотеки представлено й низку документів науково-інформаційного супроводу освітянської галузі. Звернуто увагу на сферу застосування вторинної інформації. Запропоновано алгоритм покрокового пошуку та визначення ефективних шляхів оптимізації науково-інформаційного супроводу дослідницької діяльності студентської молоді засобами наукової бібліотеки педагогічного профілю.

ВІРТУАЛЬНИЙ ЧИТАЛЬНИЙ ЗАЛ ОСВІТЯНИНА ДНПБ УКРАЇНИ ІМ. В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО

А. Г. Гуралюк, кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник, завідувач сектору інформаційно-комунікаційних технологій і наукометрії відділу наукового інформаційно-аналітичного супроводу освіти

О. П. Пінчук, кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник, провідний науковий співробітник сектору ІКТ і наукометрії відділу наукового інформаційно-аналітичного супроводу освіти

Термін «читальний зал» традиційно означає приміщення в книгозбірні, де відвідувачі читають книжки, які з певних причин не можна виносити з бібліотеки. Сучасний читальний зал зазвичай обладнано комп'ютеризованими робочими місцями з доступом до мережі інтернет і/або локальної мережі, що дає можливість працювати із віддаленими ресурсами, наприклад, із платними банками даних, безоплатно доступними для читачів лише в приміщенні бібліотеки.

Термін «віртуальний читальний зал» – (далі ВЧЗ) сьогодні вживають у двох значеннях. У першому – це електронна бібліотека (віртуальна колекція електронних книжок), у якій необхідні матеріали можна переглядати лише в режимі онлайн, а умов для завантаження документів на комп'ютер користувача не передбачено та заборонено створення твердих копій. Під іншим значенням терміна «ВЧЗ» мають на увазі сторіну на віддаленому ресурсі, де дібрано і певним чином згруповано посилання на деякі ресурси спільної тематики. Таке гуртування, по суті, є звичайним каталогом (можливо із дизайнерським оформленням), за допомогою якого достатньо повно описано набір ресурсів, що з різних сторінок розкривають певну тематику.

Так, у Державній науково-педагогічній бібліотеці України ім. В. О. Сухомлинського (<https://dnrb.gov.ua/>) працює чотири віртуальні читальні зали, зокрема Фонду В. О. Сухомлинського, кабінету бібліотекознавства, освітянина і Віртуальна кімната-музей рідкісної книги.

Мета віртуального читального залу освітянина (<https://dnpb.gov.ua/ua/virtualni-chyitalni-zaly/virtualnyu-chyitalnyu-zal-osvityanyna/>) полягає у здійсненні інформаційно-бібліотечного супроводу освітнього процесу в умовах дистанційного навчання та цифровізації освіти. Структуру читального залу розроблено відповідно до ланок системи освіти в Україні: дошкільна, повна загальна середня, позашкільна, спеціалізована, професійна (професійно-технічна), фахова передвища, вища, освіта дорослих, зокрема післядипломна.

У кожному розділі представлено матеріали, які допоможуть педагогам у їхній роботі, зокрема: нормативно-правова база, навчально-методичні та довідкові матеріали, періодичні видання, корисні посилання тощо (див. рис. 1). Безперечно, зазначений віртуальний читальний зал сприятиме оперативному пошуку освітянами необхідної інформації [1].

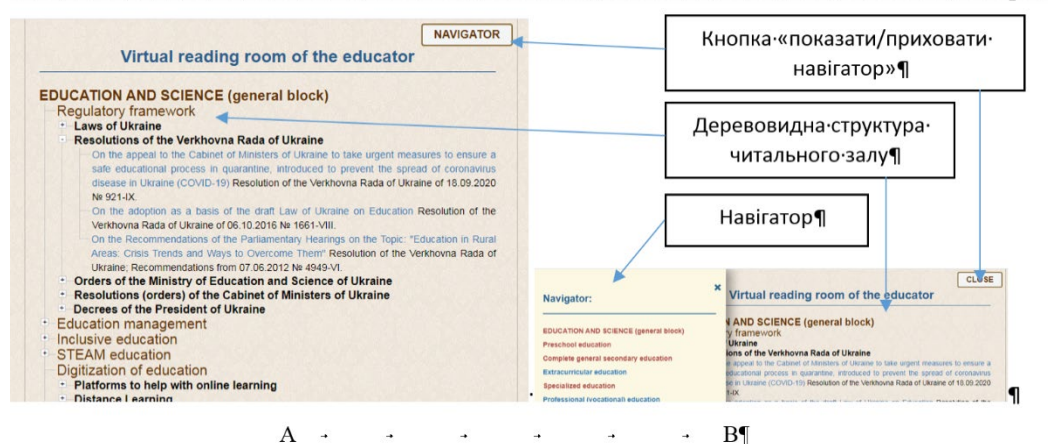

Рис. 1. Віртуальний читальний зал освітянина
(А – з прихованим навігатором, В – із відкритим навігатором)

ВЧЗ освітянина ДНПБ ім. Сухомлинського є новим ресурсом, який у процесі наповнення і доопрацювання та нині містить понад 700 посилань на різноманітні освітянські проекти. Як повноцінний доробок його запущено

1 жовтня 2021 р. і протягом місяця за статистикою сервісу Google Analytics на 01.11.2021 його використали 203 фахівці. Гіпертекстові посилання, розміщені у ВЧЗ освітянина, структуровано за українським законодавством та освітніми складниками. Педагог тут може знайти посилання на нормативно-правові акти, методичну і навчальну літературу, електронні бібліотеки і на велику кількість інших матеріалів. Таким чином, ВЧЗ освітянина ДНПБ ім. В. О. Сухомлинського став одним із ресурсів бібліотеки, які є корисними й затребуваними.

Список використаних джерел

1. Berezivska L., Guraliuk A., Ponomarenko L., Rostoka M., Tarnavska S. Information and Library Support for Education in the Context of its Digitalization. *International Conference on Technics, Technologies and Education ICTTE 2021*. 2021. URL: <https://ictte.eu/technologies-in-engineering-education/> (last access: 10.11.2021).